

**RAIFFEISEN INVEST
DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE FONDVIMA D.O.O.
SARAJEVO
NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE
I
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2013.**

**RAIFFEISEN INVEST
DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE FONDOVIMA D.O.O. SARAJEVO
NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE
I
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2013.**

Sadržaj

	<u>Stranica</u>
Odgovornost za finansijske izvještaje	1
Nezavisno revizorsko mišljenje	2
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	4
Izvještaj o finansijskom položaju	5
Izvještaj o novčanim tokovima	6
Izvještaj o promjenama na vlasničkom kapitalu	7
Napomene uz finansijske izvještaje	8 - 18

ODGOVORNOST ZA FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Uprava Društva je odgovorna da se za svaku finansijsku godinu pripreme finansijski izvještaji u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde, koji pružaju istinit i fer pregled stanja u Raiffeisen Invest d.o.o. Sarajevo (u daljnjem tekstu "Društvo"), kao i njegove rezultate poslovanja za navedeno razdoblje.

Nakon provedbe odgovarajućeg istraživanja, Uprava opravdano očekuje da će Društvo u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave pri izradi finansijskih izvještaja obuhvataju sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima i
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Društvo nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom točnošću prikazuju finansijski položaj Društva. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Društva, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprečavanje i otkrivanje prevare i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Uprave

Lejla Baljević Ramović, direktor
Raiffeisen Invest d.o.o. Sarajevo

Alma Sarić, Izvršni direktor

Zmaja od Bosne bb
Sarajevo
Bosna i Hercegovina

28. januar 2014. godine

Izveštaj nezavisnog revizora

Vlasnicima Raiffeisen Invest d.o.o.Sarajevo

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Raiffeisen Invest Društvo za upravljanje fondovima d.o.o. Sarajevo (u daljnjem tekstu: "Društvo") prikazanih na stranicama od 4. do 18., koji se sastoje od izvještaja o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2013. godine, izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o novčanim tokovima i izvještaja o promjenama na vlasničkom kapitalu za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena.

Odgovornost Uprave za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za pripremanje i fer prezentiranje priloženih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Odgovornosti Uprave obuhvataju slijedeće: dizajniranje, uspostavljanje i održavanje sistema internih kontrola vezanih za pripremanje i fer prezentiranje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili grešaka; odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika; te davanje razboritih računovodstvenih procjena u datim uvjetima.

Odgovornost Revizora

Naša je odgovornost izraziti nezavisno mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na temelju naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i obavimo na način da dobijemo razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške.

Revizija uključuje provjeru dokaza pomoću testiranja, koji potkrepljuju iznose i druge informacije objavljene u finansijskim izvještajima. Odabir procedura zavisi od prosudbi Revizora, uključujući ocjenu rizika da finansijski izvještaji sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili grešaka. Za potrebe ocjene rizika, Revizor vrši procjenu internih kontrola vezanih za pripremanje i fer prezentiranje finansijskih izvještaja, u svrhu određivanja revizorskih procedura u datim uvjetima, ali ne u svrhu davanja mišljenja u pogledu funkcionisanja internih kontrola Društva. Revizija također uključuje i procjenu primijenjenih računovodstvenih politika te ocjenu značajnih procjena Uprave, kao i ocjenu ukupnog prikaza finansijskih izvještaja.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju objektivno i realno u svim materijalno značajnim stavkama finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2013. godine, te rezultate njegovog poslovanja i promjene u novčanom toku za godinu koja je tada završila, u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Naglašavanje činjenice

Finansijski izvještaji pripremljeni su pod pretpostavkom da će Društvo biti sposobno podmirivati dospjele obaveze i nastaviti poslovati po načelu neograničenog poslovanja. Društvo na dan 31. decembar 2013. godine ne ispunjava uslov propisan članom 22. Zakona o investicionim fondovima u FBiH o visini osnovnog kapitala u iznosu od 250 hiljada KM, obzirom da upravlja sa dva fonda, što može uzrokovati neizvjesnost nastavka poslovanja. Većinski vlasnik podržava poslovanje Društva te pismom namjere izjavljuje da će pružiti finansijsku pomoć kroz dokapitalizaciju, iz kog razloga Uprava nastavlja usvajanje načela neograničenosti poslovanja prilikom pripremanja i izrade finansijskih izvještaja.

Baker Tilly Re Opinion d.o.o.

Nihad Fejzić, direktor i ovlašteni revizor

Samir Đanan, ovlašteni revizor

Sarajevo, 28. januar 2014. godine

RAIFFEISEN INVEST D.O.O. SARAJEVO
IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2013.

	Napomene	2013. KM 000	2012. KM 000
Prihodi od upravljačke provizije i naknada		189	86
Troškovi administracije	5	(399)	(378)
GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA		(210)	(292)
Prihodi od kamata		1	3
GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		(209)	(289)
Porez na dobit	6	-	-
GUBITAK NAKON POREZA		(209)	(289)

Napomene na stranicama od 8 do 18 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

RAIFFEISEN INVEST D.O.O. SARAJEVO
IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU
NA DAN 31. DECEMBRA 2013. GODINE

	Napomena	31.12.2013. KM 000	31.12.2012. KM 000
AKTIVA			
<i>Dugoročna imovina</i>			
Materijalna i nematerijalna imovina	7	71	83
Dugoročni depoziti	8	36	-
Ukupno dugoročna imovina		107	83
<i>Kratkoročna imovina</i>			
Kratkoročni dio dugoročnih depozita	8	-	100
Potraživanja za upravljačku proviziju i naknade	9	23	10
Ostala potraživanja		1	-
Novčana sredstva	10	-	97
Ukupno kratkoročna imovina		24	207
UKUPNA AKTIVA		131	290
PASIVA			
<i>Kapital i rezerve</i>			
Vlasnički kapital	11	645	645
Akumulirani gubitak		(573)	(364)
Ukupno kapital		72	281
<i>Kratkoročne obaveze</i>			
Obaveze za kratkoročne kredite	12	45	-
Obaveze prema dobavljačima	13	8	3
Ostale obaveze	14	6	6
Ukupno kratkoročne obaveze		59	9
UKUPNA PASIVA		131	290

Napomene na stranicama od 8 do 18 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Potpisao za i u ime Društva dana 28. januara 2014. godine:

Lejla Baljević Ramović

Alma Sarić

Direktor

Izvršni direktor

RAIFFEISEN INVEST D.O.O. SARAJEVO
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2013.

	2013. KM 000	2012. KM 000
POSLOVNE AKTIVNOSTI		
Gubitak perioda	(209)	(289)
<i>Usklađenje za:</i>		
Amortizacija	12	12
<i>Usklađenje za promjene u kratkoročnoj imovini i obavezama:</i>		
Povećanje potraživanja za proviziju	(13)	(10)
Povećanje ostalih potraživanja	(1)	-
Povećanje/(smanjenje) obaveza prema dobavljačima	5	(34)
Povećanje ostalih obaveza	-	6
Neto novčani tok korišten u redovnim aktivnostima	(206)	(315)
NOVČANI TOK IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
Dokapitalizacija	-	245
Povećanje obaveza po kreditima	45	-
Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti	45	245
NOVČANI TOK IZ INVESTICIONIH AKTIVNOSTI		
Nabavka materijalne i nematerijalne imovine	-	(19)
Smanjenje datih depozita	64	-
Novčani tokovi iz investicionih aktivnosti	64	(19)
NETO SMANJENJE NOVCA	(97)	(89)
Novčana sredstva na dan 1. januara	97	186
Novčana sredstva na dan 31. decembra	-	97

Napomene na stranicama od 8 do 18 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

RAIFFEISEN INVEST D.O.O. SARAJEVO
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2013.

	Vlasnički kapital KM 000	Akumulirani gubitak KM 000	Ukupno KM 000
Stanje 31. decembra 2011.	400	(75)	325
Dokapitalizacija	245	-	245
Gubitak za period	-	(289)	(289)
Stanje 31. decembra 2012.	645	(364)	281
Gubitak za period	-	(209)	(209)
Stanje 31. decembra 2013.	645	(573)	72

Inicijalni kapital Društva registrovan je Rješenjem Općinskog suda Sarajevo br. 065-0-Reg-11-004103 od 21. septembra 2011. godine. Društvo je na osnovu Odluke o povećanju kapitala broj 552/12 od 4. jula 2012. godine izvršilo dokapitalizaciju u iznosu od 245 hiljada KM, što je registrovano Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu pod brojem 065-0-Reg-12-002580 od 5. septembra 2012. godine.

Napomene na stranicama od 8 do 18 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

RAIFFEISEN INVEST D.O.O. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2013.

---

1. OPŠTI PODACI I DJELATNOST

Raiffeisen Invest Društvo za upravljanje fondovima d.o.o. Sarajevo, („Društvo“) je osnovano krajem 2011. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine, sa adresom Zmaja od Bosne bb, 71 000 Sarajevo. Kapital Društva je registrovan Rješenjem Općinskog suda Sarajevo broj 065-0-Reg-11-004103 od 21. septembra 2011. godine, a zadnja izmjena podataka o registraciji izvršena je Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu pod brojem 065-0-Reg-12-002580 od 5. septembra 2012. godine (dokapitalizacija) nakon kojeg osnovni kapital Društva iznosi 645 hiljada KM. Društvo upravlja Otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom Raiffeisen CASH Sarajevo i Raiffeisen BALANCE Sarajevo („Fondovi“). Dozvola za upravljanje OIF Raiffeisen CASH Sarajevo izdata je od strane Komisije za vrijednosne papire FBiH dana 11. januara 2012. godine pod brojem 05/1-19-451/11, a banka depozitar je Hypo Alpe Adria Bank d.d Mostar. Dozvola za upravljanje OIF Raiffeisen BALANCE Sarajevo izdata je od strane Komisije za vrijednosne papire FBiH dana 10. januara 2013. godine pod brojem 05/3-19-11/13, a banka depozitar je Sberbank BH d.d Sarajevo.

Finansijski izvještaji su iskazani u službenoj valuti Bosne i Hercegovine, konvertibilnoj marci (KM), koja je fiksno vezana za Euro (EUR 1 = 1,95583 KM).

Osnovna djelatnost

Osnovna djelatnost Društva je osnivanje i upravljanje investicionim fondovima.

Na dan 31. decembra 2013. godine Društvo je zapošljavalo 5 uposlenika (2012., 5).

Tijela Društva

Nadzorni odbor	
Karheinz Dobnigg	Predsjednik
Barbora Valkova	Član
Michael Georg Mueller	Član
Christa Maria Bernbacher	Član, razriješena dužnosti dana 3. jula 2013. godine
Reuf Sulejmanović	Član, razriješena dužnosti dana 3. jula 2013. godine

Uprava	
Lejla Baljević Ramović	Direktor
Alma Sarić	Izvršni direktor

2. USVAJANJE NOVIH I IZMJENJENIH RAČUNOVODSTVENIH STANDARDA

2.1 Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja sljedeći Standardi i Tumačenja su efektivni za tekući period (na snazi za periode koji počinju 1. januara 2013. godine ili nakon toga):

MSFI 1	Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (državni krediti na snazi od 1. januara 2013. godine)
MSFI 1	Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (godišnja poboljšanja: ponovljena primjena MSFI 1 – na snazi od 1. januara 2013. godine)
MSFI 1	Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (godišnja poboljšanja: troškovi pozajmljivanja – na snazi od 1. januara 2013. godine)
MSFI 7	Finansijski instrumenti - objavljivanje (prebijanje finansijske imovine i finansijskih obaveza na snazi od 1. januara 2013. godine)
MSFI 10	Konsolidirani finansijski izvještaji (na snazi od 1. januara 2013. godine)
MSFI 11	Zajednički poduhvati (na snazi od 1. januara 2013. godine)
MSFI 12	Prezentacija učešća u drugim subjektima (na snazi od 1. januara 2013. godine)
MSFI 13	Mjerenje fer vrijednosti (na snazi od 1. januara 2013. godine)
MRS 1	Prezentacija finansijskih izvještaja (godišnja poboljšanja: pojašnjenja zahtijeva vezanih za uporedne podatke – na snazi od 1. januara 2013. godine)

RAIFFEISEN INVEST D.O.O. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2013.

---

2. USVAJANJE NOVIH I IZMJENJENIH RAČUNOVODSTVENIH STANDARDARDA (NASTAVAK)

2.1 Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu (nastavak)

MRS 16	Nekretnine, postrojenja i oprema (godišnja poboljšanja: klasifikacija uslužne opreme – na snazi od 1. januara 2013. godine)
MRS 19	Primanja zaposlenih (primanja nakon zaposlenja i primanja kod prekida zaposlenja – na snazi od 1. januara 2013. godine)
MRS 27	Odvojeni finansijski izvještaji (na snazi od 1. januara 2013. godine)
MRS 28	Ulaganja u pridružena pravna lica i zajednički poduhvati (na snazi od 1. januara 2013. godine)
MRS 32	Finansijski instrumenti – prezentacija (godišnja poboljšanja: porezni efekti na raspodjelu vlasnicima vlasničkih instrumenata – na snazi od 1. januara 2013. godine)
MRS 34	Finansijsko izvještavanje za periode tokom godine (godišnja poboljšanja: izvještavanje za periode tokom godine i segmentarne informacije za ukupnu imovinu i obaveze – na snazi od 1. januara 2013. godine)
IFRIC 20	Troškovi demontaže u fazi proizvodnje kod površinskih rudnika (na snazi od 1. januara 2013. godine)

2.2 Standardi i tumačenja koji su objavljeni i nisu još u upotrebi

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi i tumačenja standarda su objavljeni i nisu još u upotrebi:

MSFI 1	Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (izuzeće od zahtjeva ponovne prezentacije uporednih podataka po MSFI 9: na snazi od 1. januara 2015. god.)
MSFI 9	Finansijski instrumenti: Klasifikacija i mjerenje (efektivan dan nije definisan)
MSFI 9	Dodaci MSFI 9 za računovodstvo finansijskih obaveza (efektivan dan nije definisan)
MRS 32	Finansijski instrumenti – prezentacija (prebijanje finansijske imovine i finansijskih obaveza – na snazi od 1. januara 2014. godine)

Društvo je izabralo da ne usvoji ove standarde, amandmane standardima i tumačenja unaprijed, prije njihovog datuma stupanja na snagu. Uprava Društva predviđa da usvajanje ovih standarda i tumačenja u budućim periodima neće značajno uticati na finansijske izvještaje Društva.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, kao i važećim zakonskim propisima, odnosno propisima usvojenim od strane Komisije za vrijednosne papire FBiH. Slijedi opis usvojenih temeljnih računovodstvenih politika.

3.1 Prihodi

Prihodi se priznaju prilikom isporuke usluge ili prenosa vlasništva. Prihodi od kamata priznaju se po načelu obračunanih kamata na temelju nepodmirene glavnice i po efektivnim kamatnim stopama koje su u primjeni.

Društvo ostvaruje prihode od provizije za upravljanje Fondovima, koja je regulisana Zakonom o investicionim fondovima i Pravilnikom o vrednovanju i obračunu imovine investicionih fondova (Službene novine Federacije BiH broj 42/09). Neto vrijednost Fondova utvrđuje Društvo, a obračun vrijednosti kontrolira i potvrđuje banka Depozitar. Godišnja provizija za upravljanje OIF Raiffeisen CASH iznosi 1% dok ista za OIF Raiffeisen BALANCE iznosi 2,50% prosječne godišnje neto vrijednosti imovine Fonda u skladu sa prospektom Fondova te statutom Društva.

RAIFFEISEN INVEST D.O.O. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2013.

---

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.1 Prihodi (nastavak)

U skladu sa Zakonom o investicionim fondovima (Službene novine Federacije BiH broj 85/08, čl 90-94, koji je stupio na snagu 2. januara 2009. godine) upravljačka provizija se obračunava i isplaćuje u novcu, a zajedno sa svim drugim troškovima predviđenim prospektom i statutom može iznositi najviše do 3,5% prosječne neto godišnje vrijednosti imovine fonda. Ukupna visina naknade i troškova za Raiffeisen CASH za 2013. godinu iznosila je 1,25% prosječne godišnje neto vrijednosti imovine fonda, dok je za Raiffeisen BALANCE iznosila 3,5%.

3.2 Troškovi penzionog i zdravstvenog osiguranja

Uplate doprinosa za penziono i zdravstveno osiguranje knjiže se kao trošak perioda. Društvo, u toku poslovanja, uplaćuje u ime svog zaposlenog penziono i zdravstveno osiguranje, te poreze na plate, koji se obračunavaju na bruto platu. Društvo nema druge obaveze vezane za isplate penzija ili drugih beneficija, kako bivšim zaposlenim tako i aktivnim zaposlenicima.

3.3 Oporezivanje

Trošak poreza na dobit predstavlja zbirni iznos tekuće porezne obaveze i odgođenih poreza. Tekuća porezna obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazanoj u bilansu uspjeha jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obaveza Društva izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno važeće na datum bilansa stanja.

3.4 Materijalna i nematerijalna imovina

Postrojenja i oprema iskazuju se po trošku umanjenom za ispravku vrijednosti i eventualno priznate gubitke uslijed umanjenja vrijednosti. Trošak uključuje naknade za profesionalne usluge za kvalificiranu imovinu, te troškove finansiranja kapitalizirane u skladu s primjenjivom računovodstvenom politikom Društva.

Amortizacija se obračunava tako da se nabavna ili procijenjena vrijednost imovine, osim zemljišta i nekretnina, postrojenje i opreme u izgradnji, otpisuje tokom procijenjenog korisnog vijeka imovine primjenom linearne metode po sljedećim stopama:

Računarska oprema	20 - 33,33%
Ostala oprema	7,5 - 20%
Nematerijalna imovina	10 - 20%

Dobici ili gubici nastali otuđenjem ili rashodovanjem određenog sredstva utvrđuju se kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvenog iznosa toga sredstva i priznaju u korist, odnosno na teret prihoda.

3.5 Finansijska imovina

Sva finansijska imovina se priznaje odnosno prestaje se priznavati na datum trgovanja kad je kupoprodaja finansijskog sredstva definisana ugovorenim datumom isporuke finansijskog sredstva u rokovima utvrđenima prema konvencijama na predmetnom tržištu i inicijalno je mjerena po fer vrijednosti, uključujući transakcijske troškove, osim finansijske imovine klasifikovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koja je inicijalno iskazana po fer vrijednosti.

Finansijska imovina je klasifikovana u sljedeće kategorije: finansijska imovina "po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha", finansijska imovina "raspoloživa za prodaju", "u posjedu do dospjeća" te "dati krediti i potraživanja". Klasifikacija zavisi o prirodi i svrsi finansijske imovine i određena je u trenutku inicijalnog priznavanja.

RAIFFEISEN INVEST D.O.O. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2013.

---

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.5 Finansijska imovina (nastavak)

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduća novčana primanja kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda. Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate stope za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Dati krediti i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti i potraživanja. Krediti i potraživanja mjere se po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjenom za procijenjeno umanjenje vrijednosti. Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje bi priznavanje prihoda bilo nematerijalno.

Umanjenja finansijske imovine

Finansijska imovina, osim imovine iskazane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, je procijenjena za indikatore umanjenja na svaki datum bilansa stanja. Finansijska imovina je umanjena tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni buduća novčana tokovi investicije su izmijenjeni. Za dionice koje ne kotiraju na berzi a klasifikovane su kao raspoložive za prodaju, značajan ili produžen pad u fer vrijednosti vrijednosnog papira ispod njegovog troška smatra se objektivnim dokazom umanjenja.

Za svu ostalu finansijsku imovinu, uključujući otkupive vrijednosne papire klasifikovane kao raspoloživi za prodaju i potraživanja po finansijskom najmu, objektivni dokaz umanjenja može uključiti:

- značajne finansijske teškoće izdavaoca ili korisnika; ili
- propust ili delikvencija u otplati kamate ili glavnice; ili
- mogućnost da će dužnik pasti pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Za određene kategorije finansijske imovine, kao što su potraživanja od kupaca, sredstva za koja je procijenjeno da nisu umanjena pojedinačno se naknadno procjenjuju za umanjenje na kolektivnoj osnovi.

Objektivni dokaz umanjenja portfolija potraživanja mogao bi uključiti prethodno iskustvo Društva u naplati, kašnjenje u naplati nakon perioda dospijeca, kao i promjene u nacionalnim ili lokalnim ekonomskim uslovima koji stoje u uzajamnoj vezi sa neizvršenjem potraživanja. Za finansijsku imovinu iskazanu po amortizovanom trošku, iznos umanjenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu finansijskog sredstva. Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je umanjena za gubitke umanjenja direktno za svu finansijsku imovinu osim za potraživanja gdje je knjigovodstvena vrijednost umanjena kroz upotrebu rezervacija za umanjenje vrijednosti. Kada nije moguće naplatiti potraživanja od kupaca, onda su ista otpisana na teret rezervacije za umanjenje vrijednosti.

Naknadni povrat iznosa koji su prethodno otpisani se oprihoduje u korist rezervacije za umanjenje vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti rezervacije za umanjenje vrijednosti evidentiraju se u bilansu uspjeha.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo će prestati priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese i zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

RAIFFEISEN INVEST D.O.O. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2013.

---

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.6 Finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući i obaveze po kreditima, se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove. Ostale finansijske obaveze su naknadno mjerene po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Metoda efektivne kamate je metoda izračunavanja troškova amortizacije finansijske obaveze i određivanja troška kamate za relevantni period. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća plaćanja u gotovini kroz očekivano trajanje finansijske obaveze, ili, gdje je to moguće, u kraćem periodu.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Društva prestale, otkazane ili ističu.

Ukoliko ne postoji aktivno tržište za instrument kapitala, a raspon razumnih fer vrijednosti je značajan i ne postoji mogućnost da se naprave razumne procjene, instrument se vrednuje po trošku nabave, umanjenom za trajno smanjenje vrijednosti, ako je potrebno.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE

Kod primjene računovodstvenih politika, opisanih u Napomeni 3, Uprava Društva donosi odluke, te daje procjene i pretpostavke koje utiču na iznose imovine i obaveza, koji se ne mogu izvesti iz ostalih izvora. Procjene i pretpostavke zasnivaju se na prijašnjem i ostalim relevantnim faktorima. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od procijenjenih. Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period, ili u periodu izmjene i budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

4.1 Ključni izvori procjene neizvjesnosti

Slijedeće su ključne pretpostavke koje se odnose na budućnost i ostali ključni izvori procjene neizvjesnosti na datum bilansa stanja, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnog usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini.

Vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme

Kao što je opisano u Napomeni 3, Društvo pregleda procijenjeni vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda.

5. TROŠKOVI ADMINISTRACIJE

	2013.	2012.
	KM 000	KM 000
Bruto plate i ostale naknade zaposlenim	246	258
Intelektualne i ostale usluge	47	24
Zakupnine	21	21
Održavanje opreme i softvera	15	16
Članarine, takse i dr. porezi koji ne zavise od rezultata	15	15
Amortizacija	12	12
PTT usluge	9	8
Materijal i energija	4	3
Putni troškovi	2	3
Bankarske usluge	1	1
Ostali troškovi poslovanja	27	17
Ukupno:	399	378

RAIFFEISEN INVEST D.O.O. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2013.

6. POREZ NA DOBIT

Usklađenje poreza na dobit za godinu s rezultatom iskazanom u bilansu uspjeha je kako slijedi:

	2013. KM 000	2012. KM 000
Gubitak prije oporezivanja	(209)	(289)
Porezni učinak nepriznatih rashoda	1	1
Ukupno oporeziva dobit	(208)	(288)
Porez na dobit u zemlji po stopi od 10%	-	-
Trošak poreza na dobit	-	-

7. MATERIJALNA I NEMATERIJALNA IMOVINA

	Oprema KM 000	Nematerijalna imovina KM 000	Investicije u toku KM 000	Ukupno KM 000
<u>Nabavna vrijednost</u>				
Stanje 1. januara 2013.	40	55	-	95
- direktna povećanja	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2013.	40	55	-	95
<u>Akumulirana amortizacija</u>				
Stanje 1. januara 2013.	7	5	-	12
- amortizacija za godinu	6	6	-	12
Stanje 31. decembra 2013.	13	11	-	24
<u>Neto knjigovodstvena vrijednost</u>				
31. decembra 2013.	27	44	-	71
1. januara 2013.	33	50	-	83

8. DUGOROČNI DEPOZITI

	31.12.2013. KM 000	31.12.2012. KM 000
Raiffeisen bank d.d. Sarajevo, dospijeće 14. januar 2016. godine (2012: 13. januar 2013. godine), kamatna stopa 1,95% (2012: 2,70%) godišnje	36	100
Umanjenje za: tekući dio dugoročnih depozita	-	(100)
Ukupno:	36	-

RAIFFEISEN INVEST D.O.O. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2013.

9. POTRAŽIVANJA ZA UPRAVLJAČKU PROVIZIJU I NAKNADE

	31.12.2013. KM 000	31.12.2012. KM 000
Potraživanja za upravljačku proviziju i naknade	23	10
Ukupno:	23	10

10. NOVČANA SREDSTVA

	31.12.2013. KM 000	31.12.2012. KM 000
Transakcijski račun u banci	-	97
Ukupno:	-	97

11. VLASNIČKI KAPITAL

Inicijalni kapital Društva je registrovan rješenjem Općinskog suda Sarajevo br. 065-0-Reg-11-004103 od 21. septembra 2011. godine. Zadnja izmjena podataka o registraciji izvršena je Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu pod brojem 065-0-Reg-12-002580 od 5. septembra 2012. godine nakon kojeg osnovni kapital Društva iznosi 645 hiljada KM.

Struktura vlasničkog kapitala na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine može se prikazati kako slijedi:

	(%) učešća	31.12.2013. KM 000	(%) učešća	31.12.2012. KM 000
Raiffeisen bank d.d. Sarajevo	100	645	100	400
Ukupno:	100	645	100	400

12. OBAVEZE ZA KRATKOROČNE KREDITE

	Kamata %	31.12.2013. KM 000	31.12.2012. KM 000
Raiffeisen bank d.d. Sarajevo	4,10	45	-
Ukupno:		45	-

Društvu je dana 19. februara 2013. godine odobreno prekoračenje po tekućem računu u iznosu do 200 hiljada KM, sa rokom povrata 20. februar 2014. godine, za potrebe tekuće likvidnosti te ispunjavanja uslova vezano za oblik i iznos osnovnog kapitala propisan članom 3. Pravilnika o uslovima poslovanja Društava za upravljanje fondovima. Neiskorišteni iznos na dan 31. decembar 2013. godine iznosi 155 hiljada KM.

RAIFFEISEN INVEST D.O.O. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2013.

13. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	31.12.2013. KM 000	31.12.2012. KM 000
Dobavljači povezana lica	5	2
Dobavljači u zemlji	2	1
Dobavljači u inostranstvu	1	-
Ukupno:	8	3

14. OSTALE OBAVEZE

	31.12.2013. KM 000	31.12.2012. KM 000
Ukalkulisani troškovi poslovanja	6	5
Ostale obaveze	-	1
Ukupno:	6	6

15. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA

U nastavku je dat pregled potraživanja i obaveza Društva prema povezanim stranama na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine:

	31.12.2013. KM 000	31.12.2012. KM 000
IMOVINA		
Raiffeisen bank d.d. Sarajevo – dati dugoročni depoziti	36	100
Raiffeisen bank d.d. Sarajevo – potraživanje za kamatu	1	-
UKUPNO	37	100
OBAVEZE		
Raiffeisen bank d.d. Sarajevo – kratkoročni krediti	45	-
Raiffeisen bank d.d. Sarajevo - dobavljač	5	2
Raiffeisen bank d.d. Sarajevo – ukalkulisani troškovi poslovanja	-	1
UKUPNO	50	3

U nastavku je dat pregled prihoda i rashoda Društva ostvarenih u poslovanju sa povezanim stranama u toku 2013. i 2012. godine.

**RAIFFEISEN INVEST D.O.O. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2013.**

15. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

	2013. KM 000	2012. KM 000
PRIHODI		
Raiffeisen bank d.d. Sarajevo - prihodi od kamata	1	3
UKUPNO	1	3
RASHODI		
Raiffeisen bank d.d. Sarajevo – ostale usluge (usluge prodaje udjela, podrška, održavanje i sl.)	50	16
Raiffeisen bank d.d. Sarajevo – troškovi zakupa	21	21
Raiffeisen bank d.d. Sarajevo - troškovi platnog prometa	1	1
UKUPNO	72	38

16. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Do datuma naše revizije, po izjavi Uprave, nisu postojali događaji niti transakcije koji bi u značajnoj mjeri uticali na finansijske izvještaje Društva na dan 31. decembra 2013. godine.

17. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE

Na dan 31. decembra 2013. godine, u skladu sa navodima Uprave, Društvo nije imalo nikakvih sporova niti potencijalnih obaveza.

18. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

Upravljanje kapitalom

Društvo upravlja kapitalom na način da omogući nastavak poslovanja i maksimizira povrat vlasnicima nalazeći optimalni odnos duga i kapitala. Finansijska struktura Društva uključuje novac i novčane ekvivalente te ukupni kapital Društva.

Koeficijent zaduženosti

Uprava prati strukturu izvora finansiranja na mjesečnoj osnovi. Kao dio ovog praćenja, Uprava uzima u obzir trošak finansiranja i rizike povezane sa svakom od klasa izvora finansiranja.

Koeficijent zaduženosti na kraju godine može se prikazati kako slijedi:

	31.12.2013. KM 000	31.12.2012. KM 000
Primljeni krediti	45	-
Novac i novčani ekvivalenti	-	97
Neto dug	45	-
Kapital (i)	72	281
Neto koeficijent zaduženosti	0,625	-

(i) Kapital uključuje ukupan kapital i rezerve Društva.

RAIFFEISEN INVEST D.O.O. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2013.

---

18. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

Kategorije finansijskih instrumenata

	31.12.2013.	31.12.2012.
	KM 000	KM 000
Finansijska imovina		
Potraživanja (uključujući novac i novčane ekvivalente)	60	207
Ukupno finansijska imovina	60	207
Finansijske obaveze		
Po amortiziranom trošku	53	3
Ukupno finansijske obaveze	53	3

Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Uprava Društva nadgleda i upravlja finansijskim rizikom koji se odnose na poslovanje Društva analizirajući izloženost po stepenu i uticaju rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (uključujući rizik valute, rizik kamatne stope na fer vrijednost i rizik cijene), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik kamatne stope na novčani tok.

Tržišni rizik

Usljed svojih aktivnosti Društvo je izloženo primarno finansijskim rizicima promjena na tržištu kapitala. Izloženosti tržišnom riziku se analiziraju pomoću analize osjetljivosti. Nije bilo promjena u izloženosti Društva tržišnom riziku ili načinu na koji Društvo upravlja i mjeri taj rizik.

Upravljanje rizikom strane valute

Društvo obavlja određene transakcije u EURima. Po mišljenju Uprave, Društvo nije izloženo riziku promjene kursa strane valute (EUR), obzirom da je u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine KM fiksno vezana za EUR. Izmjena kursa bi zahtijevala izmjenu zakona i usvajanje od Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik se odnosi na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze što će rezultirati finansijskim gubitkom Društva. Društvo za upravljanje je pravno lice osnovano u organizacionom obliku društva sa ograničenom odgovornošću kojem je predmet poslovanja osnivanje investicijskih fondova i upravljanje investicijskim fondovima, odnosno ulaganje novčanih sredstava u vlastito ime i za račun vlasnika udjela otvorenih investicijskih fondova i u ime i za račun dioničara zatvorenih investicijskih fondova.

Izloženost Društva i likvidnost otvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom Raiffeisen CASH i Raiffeisen BALANCE Sarajevo se stalno nadgledaju. Kreditna izloženost se kontroliše adekvatnim upravljanjem Fondovima i održavanjem njegove likvidnosti.

Upravljanje rizikom likvidnosti

Društvo upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi kao i ostalim izvorima finansiranja, time što konstantno nadgleda prognozirane i stvarne novčane tokove i uspoređuje profile dospjeća finansijske imovine i obaveza.

Tabele za kamatni rizik i rizik likvidnosti

Slijedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća Društva za nederivativne finansijske obaveze. Tabela je načinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji se od Društva može tražiti da plati.

RAIFFEISEN INVEST D.O.O. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2013.

18. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Dospijeće nederivativnih finansijskih obaveza

	Ponderisana prosječna kamatna stopa %	Manje od 1 mjeseca KM 000	1 - 6 mjeseci KM 000	6 -12 mjeseci KM 000	1 - 5 godina KM 000	Ukupno KM 000
31. decembar 2013.						
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	4,10	-	45	-	-	45
Bez kamata	-	8	-	-	-	8
Ukupno		8	45	-	-	53
31. decembar 2012.						
Bez kamata	-	3	-	-	-	3
Ukupno		3	-	-	-	3

Sljedeća tabela detaljno prikazuju preostala ugovorena dospijeća Društva za nederivativnu finansijsku imovinu. Tabela je načinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijske imovine uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene osim na sredstva za koja Društvo očekuje da će se novčani tok pojaviti u drugom periodu.

Dospijeće nederivativne finansijske imovine

	Ponderisana prosječna kamatna stopa %	Do 1 mjesec KM 000	1 - 6 mjeseci KM 000	6 -12 mjeseci KM 000	1 - 5 godina KM 000	Ukupno KM 000
31. decembar 2013.						
Bez kamata	-	23	-	-	1	24
Instrumenti fiksne kamatne stope	1,95	-	-	-	37	37
UKUPNO		23	-	-	38	61
31. decembar 2012.						
Bez kamata	-	107	-	-	-	107
Instrumenti fiksne kamatne stope	2,70	100	-	-	-	100
UKUPNO		207	-	-	-	207

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza određuje se na slijedeći način:

- Fer vrijednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza sa standardnim uslovima i kojima se trguje na aktivnim likvidnim tržištima se određuje referiranjem na kotirane tržišne cijene.
- Fer vrijednost ostalih finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (ne uključujući derivativne instrumente) se određuje u skladu sa generalno prihvaćenim modelima određivanja cijena na osnovu analize diskontiranog novčanog toka korištenjem cijena iz vidljivih postojećih tržišnih transakcija i kvota dilera za slične instrumente.